

TALMANSKONFERENSENS FÖRSLAG 1/2014 rd

Talmanskonferensens förslag till riksdagens beslut om ändring av riksdagens arbetsordning

FÖRSLAGETS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

För att öka öppenheten och transparensen i riksdagsledamöternas verksamhet föreslår talmanskonferensen att det till riksdagens arbetsordning fogas en bestämmelse om ledamöters skyldighet att ge riksdagen en redogörelse över vissa externa bindningar. Anmälningsskyldigheten gäller sådana till ledamotsuppdraget icke hörande uppdrag, sådan näringsverksamhet och sådant ägande i företag och annan betydande förmögenhet som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som ledamot. Redogörelsen ska ges inom två månader från granskningen av ledamotens fullmakt. Också väsentliga förändringar i förhållandena ska anmälas inom två månader. Ledamöterna ska dessutom ge riksdagen en redogörelse för inkomsterna från sådana till ledamotsuppdraget icke hörande uppdrag och sådan näringsverksamhet som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som riksdagsledamot. Inkomsterna per kalenderår

ska anmälas före utgången av juni det år som följer på inkomståret. Om en ledamot trots uppmaning underlåter att lämna en anmälan, ska talmannen meddela detta i plenum.

Anmälan ska lämnas till centralkansliet, som ska föra ett register över de uppgifter som lämnas av ledamöterna. Uppgifterna offentliggörs på webben. Uppgifterna i registret och på webben raderas när ledamotens mandatperiod har löpt ut.

Vidare föreslås att talmanskonferensen ges i uppdrag att utfärda anvisningar om riksdagsledamöternas anmälan av bindningar och om annan praxis i anslutning till ställningen som ledamot. Talmanskonferensen föreslår att en bestämmelse om detta fogas till riksdagens arbetsordning.

Ändringarna avses träda i kraft vid ingången av valperioden 2015—2018.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Riksdagsledamöternas bindningar

Efter beslut av talmanskonferensen har riksdagsledamöterna från och med den valperiod som inleddes 1995 ombetts anmäla vissa bindningar, däribland uppdrag som inte hör till ledamotsupp-

draget och ekonomiska bindningar. Anmälan har gjorts i början av varje valperiod och lämnats till riksdagens kansli på en blankett som gjorts upp av kansliet. Under valperioden kan riksdagsledamoten själv vid behov ändra i eller komplettera uppgifterna. I praktiken ber riksdagens kansli ledamöterna uppdatera anmälan en gång under

valperioden, dvs. halvvägs in i perioden. Riksdagsledamöterna har ingen juridisk skyldighet att lämna uppgifter om sina bindningar, men denna anmälan som bygger på talmanskonferensens beslut har blivit etablerad praxis. Riksdagens kansli för ett register över ledamöternas anmälningar och uppdateringar av anmälningarna. Anmälningarna publiceras på riksdagens webbplats.

Ledamoten ombeds uppge följande bindningar:

- tjänst inom stat, kommun eller andra offentliga samfund
- avlönad anställning i privata företag eller organisationer
- utövning av yrke eller näring
- förvaltningsuppdrag i statsbolag
- förvaltningsuppdrag i ekonomiskt betydande företag
- förvaltningsuppdrag i banker och andra finansiella institut
- förvaltningsuppdrag i betydande organisationer
- förtroendeuppdrag i intresseorganisationer (gäller bara förtroendeuppdrag i riks- och centralorganisationer)
- kommunala och kyrkliga förtroendeuppdrag (i fullmäktige eller styrelse)
- innehav som förvärvats i affärs- och investerings syfte och andra betydande innehav och
- lån på mer än 100 000 euro för affärs- och investeringsverksamhet samt borgen eller andra åtaganden på mer än 200 000 euro för samma syfte.

Ledamöterna har inte ombetts uppge ersättningar för uppgifter och uppdrag som inte hör till ledamotsuppdraget. Inte heller har uppgifter om familjemedlemmar eller släktingar begärts.

Eftersom förfarandet är frivilligt har ingen tidsfrist ställts upp för anmälan. Den som inte lämnar anmälan påförs inte heller några sanktioner.

1.2 Bestämmelser och anvisningar som tillämpas på riksdagsledamöterna

Grundlagen, riksdagens arbetsordning (40/2000) och den allmänna lagstiftningen är förpliktande för ledamöterna. I 29—32 § i grundlagen bestäms om riksdagsledamöternas oberoende, immunitet, rätt att yttra sig, deras sätt att uppträda och om jäv för riksdagsledamöter.

Riksdagens kanslikommission har dessutom utfärdat interna anvisningar om gåvor, och talmanskonferensen har fattat beslut om att ledamöterna bör anmäla eventuella bindningar. Systemet med anmälan av bindningar har blivit praxis men är inte juridiskt bindande.

Någon separat uppförandekod (Code of Conduct) har inte fastställts för ledamöterna.

2 De föreslagna ändringarna

2.1 Ledamöternas bindningar

Det frivilliga systemet för ledamöternas anmälan av bindningar har fungerat tämligen bra. Under valperioden 2007—2010 lämnade samtliga ledamöter in en anmälan. Detsamma gäller den pågående valperioden. I ett internationellt perspektiv är dock Finlands frivilliga system ovanligt. I de flesta västländerna är parlamentarikererna nämligen skyldiga att anmäla bindningar (en internationell jämförelse finns i det finskspråkiga arbetsgruppsbetänkandet om ledamöters anmälan av bindningar och om annan praxis i anslutning till ställningen som ledamot, se kap. 3 och bilaga 4 i EKJ 1/2014).

Ministrar och vissa höga tjänstemän har lagfäst skyldighet att uppge eventuella bindningar. I 63 § i grundlagen bestäms om ministrars bindningar och i 8 a § i statstjänstemannalagen (750/1994) om statstjänstemäns bindningar. Skyldiga att anmäla bindningar är också riksdagens justitieombudsman, riksdagens högsta tjänstemän och domarna (13 § i lagen om riksdagens justitieombudsman, 13 § i lagen om riksdagens tjänstemän och 14 § i lagen om utnämning av domare). Syftet med bestämmelserna om ministrarnas skyldighet att redogöra för sina bindningar är att stödja medborgarnas förtroende för

det politiska systemet och på förhand effektivt förhindra att det uppstår situationer som kan äventyra förtroendet för ministerns verksamhet som medlem av statsrådet (RP 28/1994 rd). Skyldigheten för tjänstemän att anmäla bindningar syftar till att öka öppenheten inom statsförvaltningen samt att stärka medborgarnas förtroende för en oberoende och opartisk förvaltning (RP 236/1996 rd).

Riksdagsledamöterna utses genom val och representerar varierande intresse- och stödgrupper. Till följd av sin bakgrund och verksamhet kan de ha bindningar av olika slag. Omfattande nätverk och täta kontakter till olika aktörer utgör viktiga element i ledamöterns arbete. Bindningarna, till exempel förvaltnings- eller förtroendeuppdrag, hör därför väsentligen till vår representativa demokrati. För att kunna följa och bedöma ledamöternas verksamhet är det dock viktigt att medborgarna vet tillräckligt om ledamöternas bindningar. Förbättrad öppenhet och insyn kan höja trovärdigheten hos det politiska systemet och öka allmänhetens förtroende för riksdagen och riksdagsarbetet. Genom att redogöra för bindningarna kan man bidra till att det inte uppstår situationer som kan äventyra allmänhetens förtroende för ledamöternas verksamhet. Den nuvarande praxisen för insamling av uppgifter om bindningar har visserligen fungerat bra, men att göra anmälningsförfarandet obligatoriskt skulle garantera en större öppenhet och insyn bättre än det frivilliga systemet. Ett obligatoriskt anmälningsförfarande för ledamöter skulle också harmonisera med de krav som ställs på ministrar.

Med stöd av det som sägs ovan föreslår talmanskonferensen att riksdagsledamöter åläggs skyldighet att för riksdagen redogöra för sina bindningar. Det kräver ändringar på författningsnivå. Europarådets organ för korruptionsbekämpning (Greco) rekommenderade våren 2013 att Finland inför skyldighet för ledamöterna att anmäla bindningar. Denna rekommendation genomförs således i och med de ändringar talmanskonferensen föreslår.

Strävan har varit att formulera bestämmelserna så att anmälningsskyldigheten ska täcka bind-

ningar som objektivt sett kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som ledamot. Ett annat mål har varit att systemet inte ska medföra oskäligen möda. Med tanke på ledamöternas rättsskydd är det dessutom viktigt att anmälningsförfarandet är så transparent som möjligt. På grund av skillnaderna i fråga om ansvar och uppgifter avviker ledamöternas anmälningsplikt något från ministrarnas.

Det är inte ändamålsenligt att på författningsnivå i detalj slå fast vilka bindningar som ska anmälas. I författningen anges i stället de grundläggande bestämmelserna. Närmare anvisningar om vilka bindningar som ska anmälas ges av talmanskonferensen med stöd av en ny bestämmelse i 6 § 1 mom. i riksdagens arbetsordning (se kap. 2.2 i det finska betänkandet).

Utgångspunkten för förslaget var att anmälningsskyldigheten ska omfatta åtminstone de bindningar som ledamöterna kan anmäla enligt nuvarande praxis. Dessutom föreslås det att anmälningsskyldigheten dessutom ska omfatta inkomsterna från uppdrag och näringsverksamhet som inte har samband med ledamotsuppdraget men som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som riksdagsledamot. Inkomster från uppdrag och näringsverksamhet som ledamoten sköter vid sidan av ledamotsuppdraget ska i detta hänseende anses ha betydelse. Offentligheten i fråga om beskattningsuppgifter är omfattande, men det är med stöd av skattelagstiftningen ändå bara möjligt att få uppgifter om ledamöternas totala årsinkomst. Beskattningsuppgifterna avslöjar alltså inte från vilka enskilda källor inkomsterna kommer. Att ledamöterna i fortsättningen också ska anmäla inkomsterna från uppdrag och näringsverksamhet som inte har samband med ledamotsuppdraget kan förbättra allmänhetens möjligheter att bedöma vilken betydelse enskilda bindningar har. Ändringen innebär samtidigt att Grecos rekommendation genomförs.

Det är med tanke på öppenheten och insynen viktigt att uppgifterna om bindningar lämnas så snart som möjligt efter att uppdraget som ledamot inletts. Å andra sidan måste den tidsfrist som tillämpas vara ändamålsenlig med hänsyn

till såväl ledamoten som riksdagsarbetet. Talmanskonferensen föreslår därför att redogörelsen ska ges inom två månader från granskningen av ledamotens fullmakt. Också väsentliga förändringar i bindningarna ska anmälas inom två månader. Det föreslås dock att inkomsterna från uppdrag som inte hör till ledamotsuppdraget och från näringsverksamhet ska lämnas per kalenderår före utgången av juni det år som följer på inkomståret. Det gör det möjligt att ta hänsyn till det skatteförslag som på våren, i regel i april, skickas ut till alla skattskyldiga. Bestämmelsen om inkomsterna ska enligt förslaget dock inte tillämpas på inkomster som intjänats innan de föreslagna ändringarna har trätt i kraft.

Enligt förslaget ska anmälan lämnas till centralkansliet, som ska föra ett register över de uppgifter som lämnas av ledamöterna. Uppgifterna offentliggörs på webben. Uppgifterna i registret och på webben ska enligt förslaget redas när ledamotens mandatperiod har löpt ut.

För att säkerställa att anmälningsförfarandet är effektivt och trovärdigt måste efterlevnaden av bestämmelserna kontrolleras. Det politiska ansvaret är viktigt också i fortsättningen, men tillsynen över förfarandet får inte vara beroende enbart av det. Tillsynen över att anmälningsförfarandet följs hör i praktiken till centralkansliet. Centralkansliet kontrollerar dock inte om de uppgifter som lämnas är korrekta, utan detta ligger på den enskilde ledamotens ansvar. Om en ledamot trots uppmaning underlåter att lämna en anmälan, ska talmannen meddela detta i plenum. Greco har rekommenderat Finland att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa verkställandet av bestämmelserna om anmälan av riksdagsledamöters bindningar och tillsynen över förfarandet. Genom förslaget skulle denna rekommendation genomföras.

Bestämmelser om ledamöternas skyldighet att ge riksdagen en redogörelse över bindningarna kan tas in i grundlagen, där det redan finns bestämmelser om bland annat riksdagens ställning som högsta statsorgan och om riksdagsledamöternas ställning. Ett alternativ är att i likhet med Sverige stifta en särskild lag om riksdagsledamöternas skyldighet att anmäla bindningar. Ett

tredje alternativ är att införa de specifika bestämmelserna om anmälan av bindningar i riksdagens arbetsordning, där det enligt 52 § i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om förfarandet under riksmötena och om riksdagsarbetet.

De mest beaktansvärda alternativen är att föra in bestämmelserna antingen i grundlagen eller i riksdagens arbetsordning, eftersom det i dem redan finns bestämmelser om ledamöterna och riksdagsarbetet. Det är inte nödvändigt eller ändamålsenligt att stifta en ny speciallag om riksdagsledamöters anmälan av bindningar.

En sak som talar för att bestämmelserna ska tas in i grundlagen är att den redan har bestämmelser om riksdagsledamotens ställning. Det bör dock beaktas att det i den nya grundlagen togs in endast sådana bestämmelser om riksdagen som anknyter till riksdagens ställning som högsta statsorgan eller som i väsentlig mening bestämmer ledamotens ställning eller riksdagens uppgifter, organisation och beslutsprocess och som klart och tydligt är betydelsefulla i ett vidare perspektiv och inte enbart internt för riksdagen. En stor del av bestämmelserna om riksdagsarbetet fanns tidigare i riksdagsordningen, vilken hade grundlagsstatus. Genom grundlagsreformen placerades de i riksdagens arbetsordning. Syftet med den förändringen var att förbättra riksdagens verksamhetsförutsättningar och göra det lättare att utveckla riksdagens interna arbetsprocedurer i takt med tidens krav, utan ändringar i grundlagen (RP 1/1998 rd och TKF 1/1999 rd). Riksdagens arbetsordning fick därmed avsevärt ökad betydelse. Det bestämdes därför att förslag om ändringar i arbetsordningen på samma sätt som lagförslag ska behandlas i plenum (41 § 1 mom. och 52 § 1 mom. i grundlagen). Grundlagsutskottet konstaterade följande i samband med regeringens proposition om grundlagen:

"En likadan riksdagsbehandling för både arbetsordning och lagar framhäver på ett lämpligt sätt att arbetsordningen till sin normstatus i sak bör anses ligga på lagnivå. Det är bara inskränkningarna i arbetsordningens innehåll som avslöjar arbetsordningens särställning i förhållande

till lagar: i arbetsordningen ingår bestämmelser om procedurerna under riksmötena samt om riksdagens organ och riksdagsarbetet. Av inskränkningarna följer att det inte går att enbart i arbetsordningen exempelvis föreskriva om skyldigheter för statsrådet i förhållande till riksdagen utan bestämmelserna bör grunda sig antingen på grundlagen eller en lag" (GrUB 10/1998 rd, s. 16)

Förslagen om ledamöternas anmälan av bindningar handlar om bestämmelser som styr ledamöternas handlande gentemot riksdagen och är därmed en fråga om riksdagens interna procedurer. Som konstaterats ovan är det motiverat och naturligt att denna typ av bestämmelser tas in i riksdagens arbetsordning. Vilka uppgifter som ska anmälas har i förslaget avgränsats så att de endast gäller ledamoten själv. Talmanskonferensen föreslår därför att bestämmelserna om ledamöternas skyldighet att redogöra för bindningar tas in i riksdagens arbetsordning.

2.2 Talmanskonferensens anvisningar

De förändringar som föreslås när det gäller ledamöternas anmälan av bindningar förutsätter inte bara ändringar på lagnivå utan också närmare bestämmelser i form av riksdagsinterna anvisningar. Det föreslås därför att 6 § 1 mom. i riksdagens arbetsordning kompletteras med en bestämmelse enligt vilken talmanskonferensen ska utfärda anvisningar om anmälan av ledamöters

bindningar och om annan liknande praxis som sammanhänger med ledamöternas ställning. Bestämmelsen tillåter då att anvisningar ges inte bara om anmälan av bindningar utan också om anmälan av gåvor och vissa andra förmåner som ledamöterna har mottagit. Anvisningarna gäller således etiska regler för riksdagsledamöter. Greco har rekommenderat att Finland inför en uppförandekod (Code of Conduct) för ledamöter.

Det är med hänsyn till bestämmelserna i grundlagen och riksdagens arbetsordning om talmanskonferensens uppgifter motiverat och ändamålsenligt att just talmanskonferensen utfärdar anvisningarna. Det tillåter dessutom att anvisningarna vid behov kan justeras och kompletteras i ett enkelt förfarande.

Beredning av förslaget och ikraftträdande

Förslaget bygger på arbetsgruppsbetänkandet om riksdagsledamöternas anmälan av bindningar och om annan praxis i anslutning till ställningen som ledamot (EKJ 1/2014). Förslaget bearbetades och gavs slutlig form som tjänsteuppdrag vid riksdagens kansli.

Det föreslås att ändringarna ska träda i kraft vid ingången av valperioden 2015—2018. Avsikten är att talmanskonferensens anvisningar om riksdagsledamöternas anmälan av bindningar och om annan praxis i anslutning till ställningen som ledamot ska träda i kraft samtidigt.

DETALJMOTIVERING

Riksdagens arbetsordning

6 §. *Talmanskonferensens uppgifter.* I 1 mom. finns en förteckning över talmanskonferensens uppgifter. Det föreslås att det till momentet fogas en ny 11 a punkt, enligt vilken talmanskonferensen har till uppgift att utfärda anvisningar om riksdagsledamöters anmälan av bindningar och om annan liknande praxis i anslutning till ställningen som ledamot. Med stöd av bestämmelsen kan talmanskonferensen utfärda anvis-

ningar inte bara om anmälan av bindningar utan också om anmälan av gåvor och andra förmåner som ledamöterna har mottagit.

76 a §. *Ledamöters bindningar.* Enligt förslaget ska det i paragrafen finnas bestämmelser om ledamöters bindningar. Paragrafen är ny.

I 1 mom. bestäms om en ledamots skyldighet att ge riksdagen en redogörelse över sina externa bindningar. Syftet med bestämmelsen är att öka öppenheten och insynen i ledamöternas

verksamhet. Anmälningsskyldigheten gäller sådana till ledamotsuppdraget icke hörande uppdrag, sådan näringsverksamhet och sådant ägande i företag eller annan betydande förmögenhet som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som riksdagsledamot. Av betydelse är sådana uppdrag och sådan näringsverksamhet som ledamoten sköter eller bedriver under sitt uppdrag som ledamot eller som avbrutits för skötseln av ledamotsuppdraget. Av betydelse är också den förmögenhet ledamoten har under sitt uppdrag som ledamot.

Uppdrag som inte hör till ledamotsuppdraget och som ska anmälas är bland annat tjänster inom stat, kommun eller andra offentliga samfund samt avlönade anställningar, förvaltningsuppdrag och förtroendeuppdrag i privata företag eller organisationer, kommuner eller andra offentliga samfund.

Dessutom ska innehav i företag och annan betydande förmögenhet anmälas. Förmögenhet omfattar också ekonomiska åtaganden, så till exempel betydande lån och borgensförbindelser ska anmälas. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen i 6 § 1 mom. 11 a punkten ger talmanskonferensen närmare anvisningar om anmälan av bindningar, bland annat i fråga om vad som ska räknas som förmögenhet eller betydande innehav i företag.

Anmälningsskyldigheten gäller de bindningar som uttryckligen nämns i momentet. En ledamot kan dock välja att ge en vidare redogörelse för sina bindningar.

Skyldigheten gäller också de ledamöter som är medlemmar av statsrådet.

Redogörelsen ska ges inom två månader från granskningen av ledamotens fullmakt. Det är viktigt att redogörelsen ges också om ledamoten inte har sådana bindningar som avses i momentet. Det ska då anges i redogörelsen att det inte förekommer någon bindning att anmäla.

För att skyldigheten att anmäla bindningar ska motsvara sina syften är det av vikt att uppgifterna är aktuella. Därför ska ledamöterna också anmäla om det under valperioden sker väsentliga förändringar i bindningarna. Anmälan ska göras inom två månader från förändringen.

Ledamotens namn ska anges, i enlighet med normal praxis i riksdagsarbetet.

I 2 mom. bestäms att ledamöterna ska ge riksdagen en redogörelse för inkomsterna från sådana till ledamotsuppdraget icke hörande uppdrag och från sådan näringsverksamhet som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som riksdagsledamot. Av betydelse är inkomster från uppdrag och näringsverksamhet som skötts eller bedrivits under uppdraget som ledamot. Inkomsternas betydelse med avseende på ledamotens verksamhet bedöms skilt för varje inkomstkälla. Små och sporadiska inkomster kan dock inte anses vara betydande. Talmanskonferensen utfärdar närmare anvisningar om detta. I momentet bestäms också inom vilken tid uppgifterna ska lämnas. Till skillnad från tidsfristen för att lämna de uppgifter som avses i moment 1 ska inkomsterna från uppdrag som inte hör till ledamotsuppdraget och från näringsverksamhet lämnas per kalenderår. Inkomsterna ska anmälas före utgången av juni det år som följer på inkomståret.

Redogörelsen ska enligt 3 mom. lämnas till centralkansliet. Centralkansliet registrerar de uppgifter ledamoten lämnar och uppdaterar vid behov registret. Uppgifterna lämnas på en särskild blankett som fastställts för redogörelsen. Centralkansliet kontrollerar att ledamöterna har lämnat in redogörelsen inom utsatt tid. Vid behov påminner centralkansliet en ledamot om att anmälan ska göras. Om redogörelsen är uppenbart bristfällig uppmanar centralkansliet ledamoten att komplettera eller korrigera uppgifterna. Centralkansliet kontrollerar dock inte redogörelsens riktighet, utan detta ligger på den enskilde ledamotens ansvar. Vid behov ger dock centralkansliet råd och anvisningar.

Om en ledamot trots uppmaning underlåter att lämna en anmälan, ska talmannen meddela detta i plenum. Det är då enbart fråga om ett konstaterande av faktum. Innan sakförhållandet konstateras i plenum kan det i likhet med andra plenumärenden behandlas i talmanskonferensen. Det är motiverat att ge ledamoten möjlighet att korrigera försummelsen innan ärendet tas upp i plenum. I praktiken kan ledamoten således reagera

antingen på centralkansliets uppmaning eller senast då ärendet behandlas i talmanskonferensen.

76 b §. Register över bindningar. I paragrafen finns bestämmelser om ett register över bindningar och om offentligheten och förvaringstiden för uppgifterna. Anmälan ska lämnas till centralkansliet, som ska föra ett register över de uppgifter som lämnas av ledamöterna. Centralkansliet ska enligt förslaget ha ansvar för behandlingen av personuppgifterna på det sätt som avses i personuppgiftslagen (523/1999). Uppgifterna är offentliga och ska publiceras i ett allmänt datanät.

För att uppgifterna inte ska sparas i registret längre än vad som behövs för att bedöma ledamotens eventuella bindningar, har förvaringstiden kopplats till skötseln av ledamotsuppdraget. När uppdraget som ledamot upphör raderas uppgifterna i registret och det allmänna datanätet. Ledamotsuppdraget upphör vid utgången av valperioden. Det kan dock upphöra redan tidigare, om ledamoten på begäran beviljas befrielse från uppdraget eller skiljs från uppdraget (28 § 2—4 mom. i grundlagen). Ett avbrott i uppdraget som riksdagsledamot betyder däremot inte att uppdraget upphör. Vid avbrott ska därför inte heller uppgifterna raderas (28 § 1 mom. i grundlagen).

På behandling och förvaring av uppgifter samt på rätten att få tillgång till uppgifter i

arkivet tillämpas i övrigt vad som bestäms i personuppgiftslagen (523/1999), arkivlagen (831/1994) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Uppgifterna kan fås också efter att de raderats i registret och datanätet.

Ikraftträdandebestämmelsen. I 1 mom. finns en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse. Avsikten är att ändringarna ska träda i kraft vid ingången av valperioden 2015—2018.

För att de ledamöter som omväljs vid nästa riksdagsval ska ha samma anmälningsskyldighet som nya ledamöter, är det inte motiverat att tillämpa 76 a § 2 mom., som gäller anmälan av inkomster från uppdrag som inte hör till ledamotsuppdraget och från näringsverksamhet, på inkomster som intjänats innan de föreslagna ändringarna har trätt i kraft. Därför föreslås att bestämmelsen i 76 a § 2 mom. inte ska tillämpas på inkomster som intjänats innan beslutet har trätt i kraft.

På grundval av det ovanstående och med stöd av 6 § 1 mom. 7 punkten i riksdagens arbetsordning föreslår talmanskonferensen

att följande ändringar görs i riksdagens arbetsordning:

Riksdagens beslut

om ändring av riksdagens arbetsordning

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 52 § 1 mom. i grundlagen, fogas till 6 § 1 mom. i riksdagens arbetsordning (40/2000) en ny 11 a-punkt och till arbetsordningen nya 76 a och 76 b § som följer:

6 §

Talmanskonferensens uppgifter

Talmanskonferensen har till uppgift att

11 a) utfärda anvisningar om ledamöters anmälan om bindningar och om annan motsvarande praxis i anslutning till ställningen som ledamot,

76 a §

Ledamöters bindningar

Inom två månader från det att en ledamots fullmakt har granskats ska han eller hon ge riksdagen en redogörelse över sådana till ledamotsuppdraget icke hörande uppdrag, sådan näringsverksamhet, sådant ägande i företag och sådan annan betydande förmögenhet som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som riksdagsledamot. Sker det väsentliga förändringar i bindningarna under valperioden ska detta anmälas inom två månader från förändringen.

En ledamot ska också ge riksdagen en redogörelse för inkomsterna från sådana till ledamotsuppdraget icke hörande uppdrag och sådan näringsverksamhet som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som riksdagsledamot. Inkomsterna ska anmälas för kalenderåret före utgången av juni det år som följer på inkomståret.

Redogörelsen ska lämnas till centralkansliet. Om en ledamot trots uppmaning underlåter att lämna en redogörelse, ska talmannen meddela detta i plenum.

76 b §

Register över bindningar

Centralkansliet ska föra ett register över de uppgifter ledamöterna lämnar om sina bindningar. Uppgifterna är offentliga och ska publiceras i ett allmänt datanät. Uppgifterna i registret och i det allmänna datanätet ska raderas när riksdagsuppdraget upphör.

Detta beslut av riksdagen träder i kraft den 20 .

Vad som föreskrivs i 76 a § 2 mom. tillämpas inte på inkomster som intjänats före ikraftträdandet.

Helsingfors den 21 oktober 2014

Eero Heinäluoma
Riksdagens talman

Seppo Tiitinen
Riksdagens generalsekreterare